

ÜÇÜNCÜ YENÝ KOMEDÝSÝ

Ekleyen Üçüncü Yeni
Cumartesi, 21 Ađustos 2010
Son Güncelleme Çarþamba, 01 Eylül 2010

Yazan: BAHADIR ÇAKILTAP

Hareketin kurucusu Sefa Koyuncu’nun þu sözleri sanýrým hareketin ardýnda yatan amacý ortaya koyuyor “Nazým Hikmet ve Nurullah Ataç’la baþlayan ‘devrik cümle’, ‘ölçüsüz þiir’ ve ‘uydurma kelime’ akýmlarý Türk dil, þiir ve nesrini tanýnmaz hale getirmiþtir. Bu hareketler, Müslüman Türk milletini bu topraklardan silmek isteyen Fransýz komünistleri ve dönemin Rus liderleri tarafýndan desteklenmiþ, Nurullah Ataç ve Nazým Hikmet de maþa olarak kullanýlmýþtır.

Bahadýr Çakýltap - Site Yazarý

Ayný dili konuşmak dileðiyle...

"Üçüncü Yeni" Komedi

Þiir nedir? Þiir, herhangi bir manzum yazý mýdır? Her manzume þiir midir? Her þiir manzum mu olmalıdır? Sefa Koyuncu öncülüðünü yaptýđý ve adýna da “üçüncü yeni” dediði akým bizi bu sorularý sormaya itiyor. Kafiye ve ölçüsüz þiirin ettiðini, þiiri çýkmaza soktuðunu savlayan bu akýmın temsilcileri, halk edebiyatýnda yüzyýllardýr kullanýlan nazým þekillerini ala “yeni” bir þiir oluþturduklarýný ve bu þiirle Türk Edebiyatýný kurtaracaklarýný iddia etmekte. Garip akýmýyla baþ birinci yeni hareketinin ölçü ve kafiyeþiirimizden söküp atarak yüzyýllardýr süren Türk ve Müslüman geleneðini yýktýđýný, ikinci hareketinin ise þiiri gittikçe manasýzlaþtırarak halktan kopardýđýný savunan üçüncü yeni mümessilleri, çözümünü yeniden halk ed þekillerine dönmekte görüyorlar.

Bence þiir, bir duyguyu ya da bir olayý daha önce anlatýlmamýþ bir biçimde anlatma sanatýdır. Þiirdeki efsun da, çekicilik de ahs unsuru da bu amacý dođrultusunda belirlenmelidir. Ýmgeden yana fakir, okuyucuyu düþündürmeyen, makale okur gibi okunan bir manzume, her tarafý kafiye olsa da þiir sayýlabilir mi? Kaldý ki bazen monotonluðu kırmak da benzersiz bir musiki öðesi olabilir. Ýnsan duygularý nasýl bir kurala bir kalýba sýd mazsa, insan duygularýnýn dili olan þiir de kurallarla, kalýplarla sýnýrlandýrýlman Tabii ki ölçü ve kafiyeyle de çok etkileyici þiirler yazan þairlerimiz vardýr. Ancak ölçü ve kafiye bazen þairler üzerinde kýsýtlay etkisi olduðunu da göz ardý edemeyiz. Özellikle Türkçe gibi ayný anlamý tabýyan sözcüklerinde bile çok farklı musiki unsurlarý b dilde þiir yazýyorsanýz kafiye ve ölçü zaman zaman ayađýnýza pranga olacaktýr.

Bu akýmın mümessillerin amaçlarýnýn siyasi ađýrlýklý olduðunu kendi cümlelerinden çok rahat anlayabiliyoruz zaten. Bu hareket toplumu her konuda bölme gayesiyle sanatý kutuplaþtırma çabasýndan baþka bir þey deðildir. Bir zamanlar kullandýđýnýz kelime hareketle “sađcý” ya da “solcu” olarak nitelenirdiniz, bundan sonra da okuduðunuz ya da yazdýđýnýz þiirin þekline göre siyasi görüþünüz anlabylacak, haberiniz olsun! Hareketin kurucusu Sefa Koyuncu’nun þu sözleri sanýrým hareketin ardýnda yatan amacý ortaya koyuyor “Nazým Hikmet ve Nurullah Ataç’la baþlayan ‘devrik cümle’, ‘ölçüsüz þiir’ ve ‘uydurma kelime’ akýmlarý Türk dil, þiir ve nesrini tanýnmaz hale get Bu hareketler, Müslüman Türk milletini bu topraklardan silmek isteyen Fransýz komünistleri ve dönemin Rus liderleri tarafýndan desteklenmiþ, Nurullah Ataç ve Nazým Hikmet de maþa olarak kullanýlmýþtır. “Birinci ve Ýkinci Yeni” akýmlarý dy kaynaklý, sun’i ve dayatmadýr; milletin içinden çýkmamýþtır; baþlattýđýmýz Üçüncü Yeni ise milletimizin dil, edebiyat ve dalýnda aslýna dönüþ hareketidir. Bu sebeplerle Üçüncü Yeni’nin, edebiyat çevrelerinde ve milletimiz nezdinde çabucak y bulması gayet tabiidir… Birinci ve Ýkinci Yeni hareketlerinden bugün akýlda kalan birkaç kiþi var ki, onlar da ancak yýkýcýl bozgunculuklarýyla hatýrlanmaya mahkúm. Bunlardan biri Nazým Hikmet’tir ki, Birinci ve Ýkinci Yeni hareketlerinin asýl baþlatýcýsý, öncüsüdür. Türk edebiyatýnda 1930’lardan itibaren serbest þiir yazan bütün þairlerde, kendileri (hayýr, yok) Nazým Hikmet’in etkisi vardýr. Bu hakikat gizlenemez. Bu þiirleri okuyan herkes, Nazým Hikmet taklitçiliðini aчыkça görür. Hatýrda kalanlardan ikincisi Orhan Veli Kanýk’týr; Nazým’ýn Rus komünistlerinin güdümünde olması gibi, Orhan Veli Kanýk da Fransýz komünistlerinin etkisinde ve emrindedir. Orhan Veli’nin Garip kitabýna yazdýđý önsöz, þiirden çok bir komünizm manifestosu niteliðindedir. Üçüncü kiþi ise Kültür ve Turizm Bakanlýđý’nýn ödüle layýk görme yanlýþlýđýna dü Karakoç’tur. Sezai Karakoç’un gençler arasýnda yaygın olan tek þiiri Monna Rosa’dýr; diðerlerini okuyan, bilen ve anlayan yok denecek kadar az. Çünkü Sezai Karakoç da Cemal Süreyya, Ece Ayhan, Ýlhan Berk, Turgut Uyar gibi Nazým Hikmet taklitçileriyle birlikte Ýkinci Yeni akýmýný kurmuş, onlar gibi serbest ve kapalý þiirler, kuralsýz nesirler yazmýþtır. okunan þiirinde Muazzez Akkaya isimli Türk kýzýna Monna Rosa diye hitap etmesi, Sezai Karakoç’un gayrý milli bir kültür hizmet ettiðinin göstergesidir. Ayrýca, ‘Liliyar’ isimli þiirinde ‘Lili’ isimli bir Hristiyan kadýný yere göde sýdýramamaktadır. Müslüman Türk kýzlarýna ve Leyla ile Mecnun’a Monna Rosa diye hitap edilmesi kabul edilemez. Þ yazýlarýnda daha çok Hýristiyan motiflerine yer veren Karakoç’un, arada Ýslâmî motiflere de (ki onlarda da saygý ifadesi yok) yer vermesi “Ey Yahudi!” diye bir hitabet (þiir saymýyorum) yazmýþ olması, iþlediði kültür tahribatýný göz ard ettiremez.”

(<http://www.habernews.com/haber.asp?haberid=11150>).

Yani Koyuncu, birinci ve ikinci yeni piirlerinde musiki olmadýđýný iddia ediyor, musikiyi yalnızca ölçü ve kafiye ibaret sayýyor konuda ustalýđýný kimselerin tartýpamayacađý Nazým Hikmet'e dahi dil uzatýyor. Bakalım Nazým Hikmet'e ahe mýmýp? Çok bilinen bir piirinden örnek verelim:

“O mavi gözlü bir devdi.
Minnacýk bir kadýn sevdi.
Kadýnýn hayali minnacýk bir evdi,
bahçesinde ebruliii
hanýmeli
açan bir ev.
...

Mini minnacýktý kadýn.
Rahata acýktý kadýn
yoruldu devin büyük yolunda.
Ve elveda! deyip mavi gözlü deve,
girdi zengin bir cücenin kolunda
bahçesinde ebruliii
hanýmeli
açan eve.
…”

Görüldüđü gibi, kafiye de kullanmýp büyük usta… Ama tabii musikiyi sađlayan tek unsurun kafiye olmadýđýný piir zevki olan takdir edecektir. Nazým Hikmet ve Orhan Veli Kanýk'ýn, piiri özgürleptirme ve halký piire sokma çabalarýný “komünizm”e indirgeme komedisine söylenecek laf yoktur. Edebiyat tarihimizin vazgeçilmez unsurlarýndan olan kafiye, günümüzde imge dünyalarý fakir olan ve söz musikisini sađlayamayan pairlerin arkasýna saklandýklarý bir araca dönüpm. Tarihimizde yer alan önemli pairlerimizin piirlerinin tek ahenk unsurunun kafiye ve ölçü olmadýđýný, genip hayal dünyalarýný da yansýttýklarýný hepimiz biliyoruz. Yunus Emre, Karacaöđlan, Fuzuli, Þeyh Galib, Nedim ve daha aklýmýza gelen-gelmeyen birço ünlü pairimiz hem ölçü ve kafiye kullanmýplar, hem de zengin hayal dünyalarý ve kelime hazneleriyle piirlerine zenginlik katmýpla. Fakat bazen kafiye ve ölçü, onlarý bile sýnýrlamýptýr. Ölçü ve kafiye güzel durduđu yere konmalı, özgürlükle güzel olacak dizele býrakýlmalıydýr. Tabii ki bunun kararýný da ne yazdýđýný en iyi bilen kiþi olarak pair verecektir.

Koyuncu'nun “Fransýz Komünistlerinin etkisinde ve emrindedir” dediði Orhan Veli Kanýk'ýn ise suçu piirlerinde sýradan insana yer vermektir! Hadi Nazým'ý anladýk da, Orhan Veli'nin komünistliđine nasýl hükmettiđini bir türlü anlayamadým. Anlayan varsa bana da anlatsýn lütfen! Orhan Veli'nin piirindeki yalýnlýđý ve musikiyi göremeyenler için de yine mephur bir örnek verelim:

“ANLATAMIYORUM

(Moro romantico)

Ađlasam sesimi duyar mýsýnýz, mýsralarýmda;

Dokunabilir misiniz gözyaplarýma, ellerinizle?

Bilmezdim þarkýlarýn bu kadar güzel;

Kelimelerinse kifayetsiz olduđunu,

Bu derde düþmeden önce...

Bir yer var, biliyorum.

Herþeyi söylemek mümkün;

Epiyce yaklaþmýþým,

Duyuyorum:

Anlatamýyorum...”

“Anlatamamay” hangi ölçü ve kafiye bu kadar güzel anlatabilir? Bu piirdeki tek bir kelimeyi deđiptirseniz anlam ve ahenk etkilenir. Bu þekilde musikiyi sađlamak, ölçü ve kafiye ahenk unsuru olarak kullanmaktan, kuþkusuz ki daha zordur.

Sürekli, Türk Piirinin komünistlerin elinde yerle bir olduđundan dem vuran Koyuncu, kurtuluþuysa zamanýn gerisine dönmekte aramaktadır. Koyuncu'nun bu anlamsýz haykýrýþý, otomobil varken at arabasýna binmek istemekten farklýdır. Dünya insan sürekli deđipim içindedir. Tabii ki bu deđipimden her þey kadar piir de etkilenecektir. Kafiye ve ölçünün zirvesi, zamanýnda bulunmuþtur. Yunus Emre, Karacaöđlan, Bâki, Fuzuli; Nef'i, Nedim ve daha aklýmýza gelmeyen birçok deđerli pairimiz, ö kafiye piirin en güzel örneklerini zaten vermiþlerdir. Piirimizde sürekli yeni denemelere giriþmiþler ve birçođunda da baþarýlý olmuþlar. Tabii bu yenilikler, etkileþim içinde bulunan kültürlerle Türk kültürünün yođrulması sonucu ortaya çýkmýptýr. 19. yy'dan itibaren kültürel etkileþim batýya dođru kaydýđýndan dođal olarak piire giren yenilikler de batý kökenli olmuþtur. Tabii ki bu yenilikler, “Kültürünün yýkýlmasına, Ýslam Dininin elden gitmesine” deđil, Türk Piirinin beslenip geliþmesine yol açmaktadır.

Sayýn Koyuncu ve þürekâsýnýn “eni” diyerek önümüze koyduđu, yüzyýllardýr halk edebiyatýnda kullanýlan nazým dönmek, Türk Piirini yavan ve durađan bir hale getirmekten baþka bir iþe yaramayacaktır. Piir týpký insanýn duygularý, arzularý, gibi özgür ve ihtiraslý olmalıydýr. Pair, anlatmak istediđini en iyi nasýl anlatabiliyorsa öyle anlatmalıydýr; gerek ölçülü, gerek serbest. Eđer bir yenilik getirilmek isteniyorsa eskiyi temcit pilavý gibi önümüze yeniden getirmek yerine, farklı denemelere giriþilmeli; taz

bir soluk aranmalıydır. Piirimiz ancak böyle gelişir, gerçek “eni” böyle vücuda gelir. Türk Piiri de ancak o zaman devinime geçer ve hem pairlerimiz hem de okuyucularımız büyük bir heyecanla bu harekete destek verir.

09.03.07-00:07

Bahadır Çakıltaş

KAYNAK: <http://www.betimsel.com/yazargoster.asp?ID=34&yazi=177>

BAHADIR ÇAKILTAŞ KÝMDÝR?

E-posta adresi :

bcakiltas@gmail.com

Bulunduđu yer :

Tekirdađ

Yazar hakkında :

Bir edebiyat apýđý; piir delisi... Türkiye'de sevdiđi ipe uđraşan þanslý insanlardan biri; bir edebiyat öđretmeni... Yapadýklarını, yapayamadýklarını, yapamamak istediklerini ve tanýk olduklarını yođurarak diziyor imgelerini... Amacı size bir þey anlatmaktan ziyade iñinize konuk olmak... Sizi size anlatmak; sizi saklamak dizelerinde...

"Piir bir çadırbýmlar ülkesidir. derin, felsefi, tarihi konuları anlatmaz; hayatın sırrını vermez! Býrakalım onu başka kelimelere; konubalım; duyguları, güdüleri, hazları, nedametleri... Ýnsanın en çýplak yüzünü okuyalım..." Bahadır ÇAKILTAŞ

Etkilendiđi Yazar/Pairler:

Baudelaire, Tevfik Fikret, Ahmet Haşim, Attilâ Ýlhan, Orhan Veli, Sabahattin Ali, Aziz Nesin, Fuzuli, Nedim... Tabii ki, bir insan nasıl olur, Türkçe Piir yazar da ondan etkilenmez; Nazım Hikmet Ran...

Özgeçmiş:

20.08.1982 yılında İstanbul'un Çatalca ilçesinde doğdu. İlköğrenimini Ýhsaniye Köyü Ýhsan Akdoğan İlköğretim Okulu tamamladıktan sonra (1988-1996) Çatalca Çok Programlı Lisesini bitirdi (1996-1999). 2000 yılında Marmara Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü kazandı, bu okulu 2004 yılında bitirdi. Marmara Üniversitesi Eđitim Bilimleri Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öđretmenliđi Bilim Dalında Yüksek Lisans yaptı(2005-2007). Çatalca Karacaköy Çok Programlı Lisesi ve Büyükçekmece Tepeköy Özyeđin Lisesinde edebiyat öğretmenliği görevinde bulundu. Halen Tekirdađ Malkara Lisesinde edebiyat öğretmeni olarak çalışıyor.

KAYNAK: <http://www.betimsel.com/yazarprofil.asp?ID=34>